

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu – Wydział I Cywilny w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jan Gibiec (spr.)
Sędziowie:	SSA Małgorzata Bohun SSA Aleksandra Marszałek
Protokolant:	Teresa Wróbel - Płatek

po rozpoznaniu w dniu 6 marca 2013 r. we Wrocławiu na rozprawie

sprawy z powództwa **E. W. i B. W.**

przeciwko (...) **S.A. w W.**

o zapłatę

na skutek apelacji powódki B. W.

od wyroku Sądu Okręgowego w Opolu

z dnia 29 listopada 2012 r. sygn. akt I C 365/12

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od powódki B. W. na rzecz strony pozwanej 1.800 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.**

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem Sąd Okręgowy zasądził od strony pozwanej (...) S.A. w W. na rzecz powódki B. W. kwotę 36.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24.05.2012 r. do dnia zapłaty (pkt I); zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki E. W. kwotę 36.000 zł z ustawowymi odsetkami od dnia 24.05.2012 r. do dnia zapłaty; w pozostałej części powództwo oddalił (pkt III); zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu (pkt IV) oraz nakazał ściągnąć od strony pozwanej na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Opolu kwotę 3.600 zł tytułem opłaty sądowej od zasądanego roszczenia, od uiszczenia której powódki były zwolnione (pkt V).

Na podstawie dokonanych w sprawie ustaleń faktycznych oraz mając na uwadze treść art. 446 § 3 i 4 k.c., Sąd I instancji zważył, że powództwo co do zasady zasługiwało na uwzględnienie. Sąd ten wskazał przy tym, iż okoliczności wypadku z dnia 8.12.2010 r., w którym zginął mąż powódki B. W. i ojciec małoletniej E. W., były pomiędzy stronami bezsporne, podobnie jak podstawa odpowiedzialności strony pozwanej.

Analizując natomiast wysokość świadczeń przypadających od strony pozwanej na rzecz powódek, Sąd ten uznał za odpowiednią łącznie kwotę 36.000 zł na rzecz każdej z powódek (w tym kwotę 26.000 zł z tytułu zadośćuczynienia i kwotę 10.000 zł tytułem odszkodowania). Sąd Okręgowy miał przy tym na uwadze, że strona pozwana wypłaciła w toku postępowania likwidacyjnego na rzecz żony zmarłego M. W., powódki B. W., kwotę 40.000 zł z tytułu zadośćuczynienia i kwotę 30.000 zł tytułem odszkodowania. W tej samej wysokości kwoty strona pozwana wypłaciła również na rzecz trójki małoletnich dzieci M. W., w tym drugiej z powódek, E. W.. Nadto na mocy wyroków Sądu Rejonowego w S., pozwana została również zobowiązana do zapłaty dodatkowych kwot na rzecz F. W. (39.296 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania) i na rzecz D. W. (36.000 zł tytułem zadośćuczynienia i odszkodowania).

O kosztach postępowania Sąd ten orzekł w oparciu o art. 100 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła powódka B. W. skarżąc go w części, tj. w zakresie rozstrzygnięć zamieszczonych w punkcie I i III co do oddalenia wniesionego przez nią powództwa w zakresie kwoty 40.000 zł oraz w punkcie IV, zarzucając naruszenie prawa materialnego, tj. art. 446 § 4 k.c.

Wskazując na powyższe, powódka wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I przez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz B. W. dodatkowo kwoty 40.000 zł tytułem zadośćuczynienia po śmierci męża wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wydania wyroku do dnia zapłaty oraz w punkcie IV przez zasądzenie od strony pozwanej na rzecz powódki kosztów postępowania w kwocie 3.617 zł, a także o zasądzenie od pozwanej kosztów postępowania apelacyjnego.

W odpowiedzi na apelację, strona pozwana wniosła o jej oddalenie i zasądzenie na jej rzecz od powódki kwoty kosztów postępowania odwoławczego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja, jako nieuzasadniona, podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, iż Sąd Apelacyjny w całości podzielił ustalenia faktyczne, dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy, czyniąc je jednocześnie podstawą swojego rozstrzygnięcia. Sąd I instancji, w wyniku prawidłowo przeprowadzonego postępowania dowodowego, ustalił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności, które znajdowały odzwierciedlenie w całokształcie zaoferowanego przez strony materiału dowodowego.

Zważyć również należy, iż ustalenia faktyczne dokonane w sprawie przez Sąd Okręgowy były pomiędzy stronami bezsporne i żadna z nich nie kwestionowała ich na etapie postępowania apelacyjnego, na którym sporna pozostawała jedynie wysokość zadośćuczynienia należnego powódce B. W. od strony pozwanej za krzywdę, jakiej doznała na skutek śmierci męża.

Sąd I instancji za odpowiednią z powyższego tytułu uznał na rzecz powódki kwotę 66.000 zł i mając na uwadze, że powódka w toku postępowania likwidacyjnego otrzymała tytułem zadośćuczynienia od strony pozwanej kwotę 40.000 zł, zasądził na jej rzecz zaskarżonym wyrokiem tytułem zadośćuczynienia dalszą kwotę 26.000 zł.

Pamiętając, iż korygowanie przez Sąd drugiej instancji zasądzonych zadośćuczynienia może być dokonywane tylko wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy, mających wpływ na jego wysokość, jest ono niewspółmierne (nieodpowiednie), tj. albo rażąco wygórowane, albo rażąco niskie (por. wyrok SN z 18.11.2004 r., I CK 219/04), stwierdzić należy, iż w niniejszej sprawie powyższe okoliczności nie zaistniały. Przyznane bowiem przez Sąd Okręgowy na rzecz powódki zadośćuczynienie jest odpowiednie. Sąd ten, prawidłowo ustalając i rozważając okoliczności faktyczne zaistniałe w niniejszej sprawie, a mające wpływ na krzywdę, jakiej powódka doznała na skutek śmierci męża, uznał za odpowiednią z powyższego tytułu na jej rzecz łącznie kwotę 66.000 zł. Kwota powyższa w ocenie Sądu Apelacyjnego z pewnością nie jest rażąco zaniżona, ma ona zaś niewątpliwie charakter kompensacyjny, gdyż przedstawia ekonomicznie odczuwalną wartość, przy uwzględnieniu aktualnych warunków i przeciętnej stopy życiowej społeczeństwa, a nadto też nie powoduje nieproporcjonalnego przysporzenia majątkowego po stronie

pokrzywdzonej, jak również odpowiada wysokości zadośćuczynienia przyznawanego w związku ze śmiercią w innych, podobnych sprawach, toczących się w okręgu właściwości Sądu Apelacyjnego.

Niewątpliwie śmierć męża była dla powódki stresującym wydarzeniem i powodującym duże cierpienie oraz zaburzenie dotychczasowego sposobu funkcjonowania. Jednakże zważyć należy, że właściwych sferze osobistej człowieka uczuć i emocji nie sposób wymierzyć, tymczasem w sprawach o zadośćuczynienie sądy stają przed koniecznością ich swoistej obiektywizacji i „wyceny” w pieniądzu. Jest oczywistym, że zasądzone zadośćuczynienie nie umniejsza negatywnych przeżyć, stanowiąc tylko jedyną możliwą formę rekompensaty doznanej krzywdy. Z tych też względów specyfika niniejszej sprawy wymaga odwołania się do praktyki orzeczniczej. Jednocześnie wskazać przy tym należy, iż odwoływanie się przez skarżącą do spraw deliktowych, nagłaśnianych przez środki masowego przekazu, nie mogło odnieść skutku, bowiem świadczenia spełniane dobrowolnie przez Skarb Państwa, na podstawie szeroko rozumianej zasady słuszności, nie mogły mieć wpływu na kierunek i treść orzeczenia w niniejszej sprawie.

Nadto zaakcentować trzeba, że aktualny stan wiedzy nie pozwala na udowodnienie rozmiaru uczuć i przywiązania czy też ich braku. Przede wszystkim zaś trudno zakładać, aby ustawodawca „premiował” osoby o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujące intensywniej na sytuację traumatyczną, a gorzej traktował roszczenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje. Kryterium bólu jest więc nieprzydatne w praktyce sądowej i wydaje się słuszne, że kodeks cywilny nie odwołuje się do niego, zakładając, że utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból. Odczuwanie bólu nie wymaga też dowodu (P. Hyrlik „Zadośćuczynienie za śmierć tylko dla członków najbliższej rodziny”, Rzeczpospolita z 09.07.2009 r.; podobnie też wyrok z dnia 14.04.2010 r., I ACa 178/10, SA w Łodzi, Lex, wyrok z 19.09.2012 r., I ACa 871/12, SA we Wrocławiu). Również Sąd Najwyższy wskazywał w uzasadnieniu swojego wyroku z dnia 10.05.2012 r., IV CSK 416/11, Lex, iż niewątpliwie krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, a każdy przypadek powinien być traktowany indywidualnie z uwzględnieniem wszystkich okoliczności sprawy, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

Zauważyć również wypada, iż powódka na rozprawie przed Sądem I instancji uzasadniając wysokość dochodzonego od pozwanej zadośćuczynienia za krzywdę związaną ze śmiercią męża, powoływała się jedynie na swoje obawy związane z możliwością utraty pracy po powrocie z urlopu wychowawczego i wynikłym z tego tytułu pogorszeniem się jej sytuacji zawodowej i majątkowej. Niewątpliwie jednak okoliczności powyższe nie są tego rodzaju, by miały wpływać na zakres odpowiedzialności pozwanej wobec powódki. Pozwana bowiem z tytułu zadośćuczynienia odpowiada jedynie za krzywdę psychiczną powódki doznaną w związku z nagłą śmiercią męża w wypadku drogowym, nie zaś za ewentualną sytuację zawodową powódki na rynku pracy, związaną z kondycją zatrudniającego ją obecnie zakładu pracy.

Wskazać także trzeba, że powódka, domagając się od strony pozwanej zadośćuczynienia w łącznej kwocie 106.000 zł, w istocie domagała się zasądzenia zadośćuczynienia w wysokości zbliżonej do tej przyznawanej osobom bezpośrednio poszkodowanym czynem niedozwolonym, które na jego skutek doznały uszkodzenia ciała lub rozstroju zdrowia, a których krzywda psychiczna powiązana jest z doznanymi cierpieniami fizycznymi oraz trwałym uszczerbkiem na zdrowiu.

Z tych wszystkich względów Sąd Odwoławczy, na podstawie art. 385 k.p.c., oddalił apelację powódki, jako nie zawierającą uzasadnionych podstaw. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono natomiast na podstawie art. 98 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z § 6 pkt 5 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (...). uznając, że brak jest podstaw do zastosowania wobec powódki art. 102 k.p.c. Niewątpliwie bowiem aktualna sytuacja materialna powódki (mając na uwadze wysokość świadczenia zasądzonego łącznie na jej rzecz od pozwanej) pozwala jej na pokrycie kosztów związanych z postępowaniem odwoławczym.

bp